

GAZETA POLSKA

Bukowiny

Видання Чернівецького обласного
Товариства польської культури
ім. Адама Міцкевича

Nr 87 (670)

lipiec 2014 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

**Pismo społeczne, gospodarcze
i literacko-kulturalne**

Przez Bazylikę otrzymamy dar Dziękczynienia

Kościół rzymskokatolicki pw. Podwyższenia Krzyża Świętego obchodzi swoją 200 letnią rocznicę zakończenia budowy i poświęcenia. Jego Ekszelencja Arcybiskup Piero MARINI – przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych przyjechał na rocznicę kościoła z Watykanu i ogłosił decyzję Świętego Synodu nadać świątyni status Bazyliki małej.

(Ciąg dalszy na str. 4-5).

Współpraca między Czerniowieckim Uniwersytetem Narodowym im. Jurija Fedkowicza a uniwersytetami w Polsce

Співпраця між Чернівецьким національним університетом ім. Юрія Федьковича та університетами Польщі

Чернівецький університет співпрацює з багатьма європейськими та північноамериканськими вищими учбовими закладами. Але найбільше Угод про співпрацю підписано з провідними університетами Польщі. Зокрема з такими як Варшавський, Ягелонський у Кракові, Лодзький, Люблінський, Жешівський, політехніками у Кракові та Кельцах, педагогічною Академією у Кракові, вищими державними школами у Перемишлі, Коніні, Ярославі тощо. ЧНУ є також членом Консорціуму провідних українських університетів та Варшавського університету.

З метою поглиблення та подальшого розвитку співпраці у травні ц.р. офіційна делегація ЧНУ на чолі з ректором, професором Степаном Мельничуком відвідала університети у Варшаві, Лодзі та Білостоку. До складу делегації увійшли декан юридичного факультету професор Петро Пацурківський, заступник декана з міжнародної співпраці факультету історії, політології та міжнародних відносин доцент Владислав Струтинський та доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права юрфаку Руслана Гаврилюк.

Ректори Варшавського університету професор Марцін Палис та ЧНУ професор Степан Мельничук підписали Договір про продовження співпраці на наступні 5 років. Під час зустрічі вчені наголосили на необхідності поглиблення зв'язків між окремими факультетами, розширення обміну студентами та викладачами, проведення спільних конференцій тощо. Особливу увагу звернули на можливість студентам обох університетів отримувати подвійні дипломи.

Також відбулися зустрічі з деканами юридичного та історичного факультетів, керівництвом інституту міжнародних відносин та інституту європейстики, директором Східноєвропейських Студій при Варшавському університеті Яном Маліцьким.

Ректор Варшавського університету професор Марцін Палис та ректор Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича професор Степан Мельничук підписали Договір про продовження співпраці на наступні 5 років. На фото: обмін текстами підписаних Договорів про співпрацю.

Досить насиченим був візит чернівчан до Лодзького університету. На зустрічі з ректором ЛУ професором Влодзімежем Никелем та проректором з міжнародної співпраці професором Зофією Високинською порушували питання розробки і реалізації спільних проектів із залученням фінансування з боку європейських структур. У ході спілкування вчені з польської сторони відзначили активну роботу Центру "Східна школа польських студій імені Антона Кохановського", який діє при ЧНУ. Про це засвідчили і семестрові стажування студентів факультету історії, політології та міжнародних відносин, і участь викладачів цього та економічного факультетів у читанні лекцій у Лодзькому університеті, і вже традиційна участь науковців факультетів історії, політології та міжнародних відносин, економічного і юридичного у щорічних наукових конференціях, спільному виданні наукових праць. До речі, доцент

Делегація ЧНУ на зустрічі з ректором Лодзького університету проф. Влодзімежем Никелем та проректором з міжнародної співпраці проф. Зофією Високинською.

Вацлав БАРАНОВСЬКИЙ.

Czerwiec'89 – początkiem drogi ku wolności

POD TAKIM HASŁEM 4 - 5 czerwca w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Organizatorami konferencji byli PWSW oraz Instytut Pamięci Narodowej (Oddział w Rzeszowie). Przywitał gości i otworzył Konferencję rektor PWSW, prof. dr. hab. inż. Krzysztof Kapnik.

Naukowcy z Krakowa, Rzeszowa, Wrocławia, Czerniowiec (Ukraina) w ciągu 2 dni dyskutowali o rozwoju społeczeństwa polskiego w latach 80.

Z ciekawymi referatami wystąpili prof. dr hab. Andrzej Chwalba (UJ w Krakowie, PWSW w Przemyślu) – „Polska 1981-1989: monopol władzy komunistycznej czy dwuwładza?” prof. dr hab. Jan Draus – „Rok 1989. Zmierzch komunizmu w Polsce i w państwach Europy środkowo-wschodniej”.

Naukowcy Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza, doc. dr Władysław Strutyński oraz doc. dr Wasyl Karpo wygłosili referaty odpowiednio: „Elity państwowe w Polsce w warunkach transformacji społecznej: odpowiedzialność polityczna oraz moralno-etyczne zobowiązania” i „Procesy transformacyjne w Polsce po 1989. roku”. Po wystąpieniach odbyła się ciekawa dyskusja.

NOTA HISTORYCZNA. „Proszę Państwa, 4 czerwca 1989 roku skończył się w Polsce

Pod czas dyskusji. Władysław Strutyński i Wasyl Karpo odpowiadają na pytania uczestników Konferencji stosownie sytuacji w Ukrainie.

komunizm.” Te pamiętne słowa wypowiedział 28 października 1989 r. w Dzienniku Telewizyjnym aktorka Joanna Szczepkowska. I choć trudno uznać, że jednego dnia w Polsce skończył się komunizm to data 4 czerwca niewątpliwie stała się jedną z najważniejszych kart polskiej historii...

Wybory parlamentarne w Polsce w 1989 roku (tzw. wybory czerwcowe, wybory kontraktowe lub wybory do Sejmu kontraktowego) odbyły się w dniach 4 i 18 czerwca 1989. Zostały przeprowadzone w wyniku i na zasadach uzgodnionych w trakcie rozmów Okrągłego Stołu. W ich wyniku wybranych zostało 460 posłów na Sejm PRL oraz 100 senatorów do nowo utworzonego Senatu PRL.

Były to pierwsze częściowo wolne wybory w historii Polski po II wojnie światowej. Przedstawiciele niedemokratycznych władz

komunistycznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zagwarantowali rządzącej „koalicji” obejmującej PZPR i jej satelitów obsadę co najmniej 299 (65%) miejsc w Sejmie. Pozostałe mandaty poselskie w liczbie 161 (35%) zostały przeznaczone dla kandydatów bezpartyjnych. Walka o te miejsca oraz walka o wszystkie mandaty senatorskie (100) miała charakter otwarty i demokratyczny. Do ubiegania się o nie dopuszczeni zostali również przedstawiciele różnych środowisk opozycji demokratycznej, jednocześnie o te mandaty konkurowali także kandydaci jawnie wspierani lub nieformalnie popierani przez obóz władzy, reprezentanci różnych organizacji społecznych i zawodowych, osoby niezależne. Wybory te zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem opozycji solidarnościowej zorganizowanej wokół

Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Kandydaci wspierani przez KO zdobyli wszystkie mandaty przeznaczone dla bezpartyjnych, a także objęli 99% miejsc w Senacie. Jednocześnie obóz PRL-owskiej władzy poniósł porażkę, przy czym za najbardziej prestiżową klęskę uznano przegraną niemal wszystkich kandydatów z tzw. listy krajowej obejmującej większość przywódców reżimu. W wyniku wyborów czerwcowych Polska stała się pierwszym państwem tzw. bloku wschodniego, w którym przedstawiciele opozycji demokratycznej uzyskali realny wpływ na sprawowanie władzy. Wybory te są uznawane za moment przełomowy dla procesu przemian politycznych w Polsce, gdyż zapoczątkowały zdecydowane przyspieszenie transformacji ustrojowej.

Zabytkowy Przemyśl na nowo przyjmuje studentów z Bukowiny... І знову стародавній Перемишль приймав студентів з Буковини...

ВІДПОВІДНО до навчальної програми та Угоди про співпрацю між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та Вищою східно-європейською державною школою і Південно-Східним інститутом у Перемишлі 12 студентів факультету історії, політології та міжнародних відносин з 12 до 26 липня брали участь у польсько-українсько-білоруській літній школі польської мови та культури. Протягом двох тижнів молоді люди вдосконалювали свої знання польської мови та відвідували історичні місця Польщі.

Курс навчання складався з 80-ти годин, протягом яких викладачі п. Малгожата Шибяк та п. Людмила Козловська викладали сучасну польську – у доступній формі пояснювали граматичні та стилістичні особливості мови, знайомили буковинців з польськими піснями та поезією. Багато уваги приділяли вони розмовним темам та читанню. Це дало можливість кожному студентові на практиці застосувати отримані теоретичні знання. Крім того, після занять або у вечірній час слухачі курсів переглядали кінофільми польською мовою, і це теж позитивно сприяло засвоєнню нової лексики.

За період практики студенти встигли відпочити у гірському курортному містечку Закопане, побували на екскурсії у нацистському концтаборі Освенцім (Аушвіц), відвідали історичну та культурну столицю Польщі – Краків, а також – замок у Красичині, що коло Перемишля. У вільний час їздили на озеро, на барбекю, до міста Жешів, оглядали архітектурні пам'ятки Перемишля, активно займа-

лися спортом.

ЦЕ БУЛА ДУЖЕ ХОРОША, насичена програма. Рівень організації – на «wysokim poziomie», що забезпечило максимальний результат. Студенти щиро дякують ректорату Вищої східноєвропейської державної школи та Південно-Східному інституту, зокрема проректору ВСДШ і одночасно директорові ПСІ, професору Станіславу Стемпеню, а також заступникові декана з міжнародної співпраці факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ, доцентів Владиславу

Струтинському за організацію та проведення такої потрібної для наших студентів польсько-українсько-білоруської літньої школи польської мови та культури. Вона відбувалася у Перемишлі вже вчетверте поспіль. Усі без винятку студенти отримали і знання, і новий досвід, і нові знайомства.

– Я вже втретє беру участь у цій літній школі і дуже задоволена проходженням інтенсивного курсу з вивчення польської мови та насиченою культурною програмою, яку щоразу пропонують організатори. Усі заходи надзвичайно допомагають вдосконалити мову, побувати у нових місцях та знайти нових знайомих. А ще приємно спілкуватись з носіями мови і проводити час у компанії польських ровесників, – поділилася своїми враженнями від практики Іннеса Топала, студентка, яка за фахом вивчає країнознавство.

– Це моя перша поїздка за кордон, – розповідає Марина Ласійчук, студентка спеціальності «міжнародні відносини». – Мене вражало все, починаючи від доріг. Спочатку було складно подолати мовний бар'єр – важко почати розмовляти польською, але дуже швидко, спілкуючись і ровесниками, мусіла заговорити... спочатку з помилками, а потім вже мене розуміли краще. Для себе зробила висновок: головне – не боятися розмовляти. Лекції були дуже цікавими, відбувалися весело і творчо. І, хоча, нам ще потрібно багато для вдосконалення польської, але ґрунтовну базу для подальшого поглиблення набутого у нас уже є. Тому хочу подякувати всім організаторам цієї поїздки – як з української, так і з польської сторін.

А СТУДЕНТ-МІЖНАРОДНИК Олег Злото́вецький додав, що Польща

запам'яталася йому як справді дружня слов'янська держава. Він вдячний усім організаторам школи та чудовій компанії наших і польських ровесників. Він порівняв літню школу з пізнавально-відпочинковим табором.

– Для мене ця подорож була особливою, – каже студентка-міжнародниця Марина Дмитрук. – Спочатку хвилювалась, чи зможу розмовляти польською, чи розумітимуть мене поляки, але все минуло прекрасно, практика була корисною і цікавою. Люди гарно нас приймали, вони дуже привітні, кожен намагався зробити для нас все можливе, аби ми отримали не лише знання, але й задоволення від перебування у літній школі. Я значно покращила свій рівень польської мови, познайомилась з цікавими людьми і прекрасно провела час, який, на жаль, збіг дуже швидко...

– Два тижні літньої практики надовго залишаться приємними спогадами в моїй пам'яті. Кожен з нас отримав цінний досвід, вивчаючи польську мову та культуру. Всі, хто організував цю поїздку та безпосередньо навчав нас, заслуговують на нашу найщирішу подяку. Маю велике бажання і мрію ще раз побувати у Польщі, і зокрема хотілося би потрапити і наступного року на навчальну практику до Перемишля, – зауважила Оксана Сайко, студентка з «міжнародних відносин».

– Перебування у Польщі було особливим. Пари, екскурсії, вільний час – все це дуже гарно організували для нас. А викладачі польської мови п. Малгожата Шибяк та п. Людмила Козловська зачарували нас своєю бездоганною вимовою та інтелігентністю, – із захватом повідав студент –міжнародник Олександр Селескерів.

Оксана ДОБЖАНСЬКА,
керівник групи.

Przez Bazylikę otrzymamy

JUBILEUSZOWE OBCHODY z okazji 200. rocznicy zakończenia budowy i poświęcenia kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, które odbyły się w Czerniowcach 18. – 20. Lipca, zostały bez wątpienia historycznym wydarzeniem. Ta nowa strona w historii tej świątyni i Czerniowiec już jest niesamowicie ciekawą

dla młodych naukowców.

W CIĄGU POPRZEDNICH 200 lat kościół i rzymsko-katolicka społeczność miasta Czerniowce i Bukowiny przeżywali sporo ciekawych, a w wielu wypadkach tragicznych wydarzeń. Świątynia powstała na polecenie cesarza austriackiego Józefa II, który pod czas swego pobytu w Czerniowcach w 1786 r. wyznaczył miejsce na nowy murowany kościół.

Właśnie o tych wydarzeniach dyskutowano na naukowo-praktycznej konferencji „Rzymsko-katolicka parafia pod wyzwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Czerniowcach: historia powstania, rozwój

oraz perspektywy działalności”, która odbyła się w Sali Czerwonej Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza.

Poprowadził konferencję Prezes Czerniowieckiego Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza docent Władysław Strutyński, który poprosił księdza-proboszczę Marka Drożdżika rozpocząć dyskusję wspólną modlitwą.

Obecnych przywitał rektor Uniwersytetu profesor Stepan Melnyczuk. W imieniu Jego Ekscelencji księdza Arcybiskupa Mieczysława Mokszyckiego zebranych powitał ksiądz Infułat, generalny wikariusz archidiecezji Lwowskiej Józef Pawliczek.

Ciekawe referaty wygłosili docenci Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych CzUN Anna Skorejko i Ołeksandr Masan, znana archiwistka Maria Nykyrsa, siostra Elżbieta Slem RM oraz ksiądz prałat Wiktor Antoniuk. Z przywitaniami i wspomnieniami wystąpił nasz rodak, który teraz mieszka w Zielonej Górze, Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Bukowińska” Wilhelm Skibiński.

Podsumowując konferencyjne dyskusje Władysław Strutyński jeszcze raz przywitał wszystkich obecnych z okazji jubileuszu Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, podziękował obecnych za udział w konferencji i zaprezentował książkę „Костел Воздвиження Всечесного Хреста міста Чернівці (до 200-річчя побудови храму)”, którą uporządkowała parafianka Walentyna Proskurniak.

KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI Podwyższenia Krzyża Świętego obchodzi swoją 200-letnią rocznicę założenia. Arcybiskup Piero Marini – przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych – przyjechał na rocznicę kościoła z Watykanu i ogłosił decyzję Świętego Synodu nadać świątyni status Bazyliki małej. Uroczystości rozpoczęły się wczoraj. W Sali Czerwonej Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. J. Fedkowicza, rozpoczęła się naukowo-praktyczna konferencja «Rzymskokatolicka parafia w Czerniowcach: Historia założenia,

rozwój i perspektywy działalności». Prowadzący konferencji profesor katedry stosunków międzynarodowych CzNU, prezes Obwodowego Stowarzyszenia Kultury Polskiej imienia Adama Mickiewicza Władysław Strutyński zauważył, że chociaż oficjalnie świętujemy dwusetną rocznicę Kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego, który został pierwszą murowaną świątynią w mieście, rocznica ta jednak ma znacznie głębsze znaczenie. Przede wszystkim jeżeli chodzi o wspólnotę rzymskokatolicką, przez którą kościół został najpierw zbudowany, później zaś utrzymywany niezależnie od sytuacji społeczno-politycznej wokół niego. Nawet w czas, kiedy wskutek pewnych okoliczności do kościoła chodziła niewielka ilość parafian, wiara mieszkająca w ich sercach, i to, że kościół przez cały czas zawsze był otwarty, powodowało nadzieję na lepszą przyszłość. Rząd radziecki nie miał odwagi zamknąć ów jedyny w tamte czasy rzymskokatolicki kościół, pozwoliło to zatem schronić pod dachem świątyni również grekokatolików i katolików obrządku ormiańskiego.

PROFESORY UNIwersytetu Hanna Skorejko i Ołeksander Masan, archiwista i historyk Maria Nykyrsa zreferowali swoje badania podjęte nad rolą wspólnoty rzymskokatolickiej i jej kościoła w wieloreligijnej i wieloetnicznej strukturze Bukowiny, w życiu społeczno-politycznym

kraju oraz o budowlach architektonicznych jako zabytku Czerniowiec.

Elżbieta Slem z Sambora opowiedziała o Zgromadzeniu Sióstr Franciszkanek rodziny Maryji w Czerniowcach. Ta wspólnota edukacyjna pracowała w stolicy Bukowiny w latach 1884–1945. Zakonnice o wybitnym wykształceniu prowadziły internat dla dziewcząt na ulicy Transylwanii (obecnie szkoła wyższa nr. 3 na ul. Głównej), gdzie kształcono młodych Bukowinek różnego pochodzenia lub wyznania. W czasach austriackich i rumuńskich one poza językiem państwowym, uczyły się zarówno swoich języków ojczystych. Wśród Polek, Niemek i Ormianek dobrze się czuły kobiety rumuńskie, które uczestniczyły we mszy świętej w cerkwi pw. św. Paraskiewy. Były też ewangelistki. Bardzo ciepłe wspomnienia wywołuje internat u polskiej poetki Anny Danilewycz pochodzącej z Bukowiny: «Rodzice przekazywali nas opiece Sióstr Franciszkanek, ponieważ niepełnoletniej dziewczynce nie wypadało chodzić samej. Siostry zakonne, poza polskim i niemieckim, uczyły nas haftować i prowadzić dom...»

W SOBOTĘ ROZPOCZĘŁO się świętowanie. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czerniowcach prawdopodobnie za całe 200 lat nie obserwował tak wielkiego tłumy, co najmniej nasi parafianie takiej liczby gości nie pamiętają.

W uroczystej liturgii wzięli udział nie tylko wierni obrządku rzymskokatolickiego, ale też grekokatolicy i prawosławni. Wraz z katolickimi księżmi modlili się duchowni grekokatolickiej, ormiańskiej prawosławnej cerkwi, duchowieństwo z Watykanu, Polski i Francji. We Mszy Świętej uczestniczyli przedstawiciele Konsulatów Polski i Rumunii na Ukrainie, Prezydent Czerniowiec Ołeksij Kaspruk, delegacje z Bielska-Białej, Brennej, Zielonej Góry. Msza rozpoczęła się chwilą ciszy i modlitwą za tych, którzy zginęli na wschodzie Ukrainy i w malezyjskim samolocie. Przywitał wszystkich gości i gospodarzy uroczystości przewodniczący Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych arcybiskup Piero Marini i przewodniczący Konferencji Katolickiego

dar Dziękczynienia

Episkopatu Ukrainy Obrządku Łacińskiego arcybiskup-metropolita lwowski Mieczysław Mokrzycki. Jego Eksceleńcja Arcybiskup Piero Marini ogłosił decyzję Świętego Synodu nadać Kościołowi pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Czerniowcach status Bazyliki Małej. Podkreślił, że Kościół to nie tylko budowla architektoniczna zbudowana dwa wieki temu, ale przede wszystkim wspólnota, mianowicie wspólnota gorliwych katolików, przez ich głęboką, wiarę zachowano tę świątynię istniejącą dotychczas, bo żyje w sercach ludzkich. Każda diecezja posiada centralną katedrę. Ale z tytułem Bazyliki małej świątynia staje się drugim najważniejszym kościołem, katedrą diecezji i przez nią na Bukowinę zejdzie łaska Pańska. Wszyscy wierni w odpowiedź na te słowa zaśpiewali KYRIE ELEISON («zmiłuj się nad nami, Panie»), a solistka filharmonii Ołena Ursulak pod akompaniament organów wykonała «Ave Maria».

PO UROCZYSTĘJ MSZY ŚWIĘTEJ na dziedzińcu kościelnym wszystkich parafian i gości częstowano tradycyjnym żurkiem, bigosem, smakołykami z grilla i słodyczami. Bawiły publiczność chór «Echo Prutu», zespół «Trzy plus dwa», «Kwiaty Bukowiny» prowadzony przez Stowarzyszenie Kultury Polskiej. Nawet nagła ulewa nie zepsuła zabawy. Na święto zostali zaproszeni Zasłużeni Artyści Ukrainy Oksana Sawczuk i Iwan Kawaciuk (duet «Pysanka»), szczególnie wzruszająco brzmiała piosenka na słowa o. Walerija Syrotiuka «Dwaj anieli». Wziąwszy się za ręce i tworząc krąg jedności, wszyscy obecni podśpiewywali im, a wielu napływały do oczu łzy. Wśród gości zobaczyłam prezesa Stowarzyszenia «Wspólnota Bukowińska» w Zielonej Górze, pana Wilhelma Skibińskiego.

– Dość często przyjeżdżam do Czerniowiec wraz z członkami naszego stowarzyszenia i prywatnie, – powiedział pan Wilhelm, który z pochodzenia jest Bukowiniec, jego rodzice pochodzą ze Stanowiec Górnych – ale tak wielkiej wzniosłości duchowej nie pamiętam.

Proszę sobie wyobrazić, co czuję, modląc się w tym kościele, gdzie byli nie tylko moi rodzice, ale również dziadkowie i pradiadkowie...

W przeddzień pan Skibiński odwiedził kościół w Sadagórze, który w przyszłym roku będzie również świętować 200-lecie.

– Teraz kościół jest w trakcie renowacji, i pomyślałem, że prawdopodobnie nie znaję księdza. Jakież było moje zdziwienie, kiedy podszedł do mnie «robotnik» z wiadrem

cementu i powiedział: «Pochwalony Jezus Chrystus». To był ksiądz dziekan Krzysztof...

PO POCZĘSTUNKU odbył się koncert muzyki sakralnej w Filharmonii Obwodowej. Wieczór galowy prowadzili ksiądz Andrzej Pekaniec i kierownik chóru kościelnego Lilia Pyndyk. Ksiądz proboszcz kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego, obecnie Bazyliki, ks. Marek podziękował Bogu i wszystkim obecnym za to święto Wiary i wręczył honorowym gościom pamiątkowe medale z okazji rocznicy kościoła. Najserdeczniejsze pozdrowienia i podziękowania złożyli podczas występu solisty Filharmonii Ołena Ursulak i Witalij Sobolew. Pani Ołena zaśpiewała klasyczną «Ave Maria» kilku kompozytorów – Franza Schuberta, Caccini, Bacha, Gounoda, i «Dziewica Maryja» M. Dudara, a Witalij Sobolew wykonał «Bohorodycę Diwo» I. Sonewyckiego oraz inne utwory muzyczne. Akompaniowała im Eugenia Nesterenko.

Tej nocy odbył się debiut zespołu kameralnego stworzony przez organizację dobroczynną «Rodzina Kolpinga» prowadzoną przez Pawła Humeniuka. I na koniec koncertu artyści wraz ze słuchaczami zaśpiewali nieśmiertelny i tak aktualny dziś utwór «Modlitwa za Ukrainę» Mykoły Łysenki. Następnego dnia goście odwiedzili grób polskich legionistów w Rarancy (Ridkiwce), potem Dom Polski Ludowy i rodziny katolików, do których zostali zaproszeni na kolację.

Ks. Andrzej PEKANIEC.
Antonina TARASOWA.

Ksiądz Marek Drożdżik: „Praca księdza to praca z ludźmi, którym trzeba wskazać drogę do Boga”

I nie ważne jest to, gdzie to zrobisz, jest przekonany proboszcz kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego ksiądz Marek, który opuścił rodzinną Polskę, żeby służyć na Ukrainie.

Słyszałam o nim dawno i nie tylko od moich przyjaciół, ale także od parafian kościoła, w którym obecnie pracuje ks. Marek. Każdy, kto go zna, mówił to samo – trzeba z nim przynajmniej raz porozmawiać, żeby zrozumieć, jakim Człowiekiem jest ten mężczyzna. Kiedy przyszłam po raz pierwszy do kościoła i zobaczyłam, jak komunikuje się z parafianami, a potem rozmawiałam z nim kilka minut, byłam zdumiona i zafascynowana ciepłem oraz jakąś jasną miłością do świata i ludzi, którą wyczuwałam w każdym jego słowie, spojrzeniu. A rozmawiając z nim o jego życiu rozumiałam jeszcze jedno: jest kapłanem od Boga, i nic dziwnego, że Bóg wezwał go, by służyć ludziom. Tylko tacy jak on mogą otwierać dla innych świętą prawdę. Bał się, bo myślał, że nie jest godny takiego wysokiego wyboru...

Urodził się w Polsce, w Żywcu, położonym 100 kilometrów od Krakowa.

– A jeszcze jestem góralem, urodziłem się w górach – mówił ks. Marek. – I oto już 17. rok, jak jestem na Ukrainie. Będąc drugim dzieckiem w rodzinie (pan Marek ma dwie siostry, starszą i młodszą), z czułością opisuje jak w dzieciństwie lubił chodzić z rodziną do kościoła na Mszę Świętą. – Jestem wdzięczny moim rodzicom, którzy wychowali mnie w miłości do Boga i dzięki którym lubiłem chodzić do kościoła. Jeszcze jako mały chłopiec stałem przy kościele jako ministrant, a po studiach w szkole, kiedy moi rówieśnicy prowadzili życie młodzieżowe, udałem się do świątyni. Oczywiście, też lubiłem zrelaksować się z przyjaciółmi, ale zawsze zagospodarowywałem swój czas tak, aby zdążyć na Mszę. To zawsze było to dla mnie bardzo ważne...

Mimo to, według słów ks. Marka, bał się nawet myśleć, że zasługuje, aby zostać księdzem, zwłaszcza gdy odwiedził seminarium, w którym zobaczył, jak uczą się inni chłopcy.

– Powiedziałem sobie: nie, jestem taki niegrzeczny, Bóg nie chce mnie, niech uczą się inni – zasługują na to – opowiadał. – I ponieważ całe życie uprawiałem sport (szczególnie lubił piłkę nożną), ukończyłem szkołę, postanowiłem dostać się na studia na Uniwersytet Jagielloński na Wydział Wychowania Fizycznego lub Wydział Ekonomii – gdzie się uda. Zdążyłem nawet zdać egzaminy na wychowanie fizyczne, o czym opowiedziałem księdzu, u którego uczyłem się katechezy, po czym ten opowiedział, że w Krakowie jest również seminarium i zapytał, czy nie chciałbym tam się dostać. I, szczerze mówiąc, bardzo się bałem, ale przekonał mnie. Ale spóźniłem się z dokumentami, dlatego trafiłem na listę rezerwową, do której zostałem wpisany jako ostatni. Dlatego nie spodziewałem się na nic szczególnego...

Ale, być może, Bóg potrzebował, żeby ten człowiek, jak również cała ósemka z tej listy, został księdzem. Niektórzy kandydaci nie dostali się na studia, to umożliwiło panu Markowi zasiąść przy biurku seminarium i innych chłopcach, którzy również się spóźnili. Ale nawet gdy po raz pierwszy jechał na studia, to wciąż się wahał.

– Pamiętam, usiadłem na ławce w pobliżu seminarium i myślę – iść czy nie – zaśmiał się ksiądz. – Ale jednak się odważyłem i skończyłem studia, chociaż wielu z chłopców nie dotrwało do końca i rzuciło naukę. Następnie przez 11 lat służyłem w Polsce i 17 już – na Ukrainie. Zobaczywszy zniszczony kościół w Brzozowcu, zapłakałem...

O pierwszych swoich wrażeniach z Ukrainy ks. Marek opowiedział bardzo entuzjastycznie. A zwłaszcza o tym, dlaczego zdecydował opuścić Polskę, gdzie wszystko miał uporządkowane.

– W Polsce, w przeciwnieństwie do Ukrainy, wszystko jest inaczej. 95 procent Polaków to są osoby wierzące. Mamy wiele kościołów, które zawsze są otwarte.

Ksiądz Marek wita gości jubileuszu - Jego Ekscelencje Arzbiskupa Piero MARINI i Jego Ekscelencje Arzbiskupa Lwowskiego Mieczysława MOKRZYCKIEGO.

Zatem edukacja religijna od dawna ma bardzo ważne znaczenie. Natomiast na Ukrainie, jak wiemy, od dłuższego czasu nie było kościoła. Kiedy po raz pierwszy przyjechałem tutaj, byłem pod wrażeniem. Przywieźliśmy wtedy Całun Turyński do Brzozowca w obwodzie lwowskim. Zobaczywszy półzniszczony kościół bez dachu i ołtarza, zapłakałem. Zwłaszcza gdy patrzyłem na twarz Matki Boskiej we wnęce jednej ze ścian świątyni: wokół niszy były ślady kul, z których żadna nie trafiła w cel. Wtedy na Ukrainie byłem przez trzy dni, a gdy wróciłem do Polski, (miałem dużą parafię z 12 tysięcy ludzi), poczułem chęć powrotu. Powrócić, żeby służyć ludziom tutaj, o czym opowiedziałem swojemu przyjacielowi, księdzu Tiudarku, do którego przyszedłem po pozwolenie. Ale on mi odmówił. Byłem wtedy bardzo zaskoczony, ale jako posłuszny ksiądz byłem zmuszony się poddać. Zaledwie dziewięć miesięcy później biskup wezwał mnie do siebie ponownie i wreszcie pozwolił, co z kolei zaskoczyło mnie jeszcze bardziej. Już po rozmowie z nim rozumiałem, że to był test, ponieważ najpierw na ochotnika zgłosiło się nas jechać na Ukrainę trzech, a już kiedy biskup wezwał nas ponownie, zgodziłem się tylko ja...

W taki sposób ks. Marek okazał się na Ukrainie, tu zmienił trzy parafie. Najpierw, jak przyznaje się, było bardzo ciężko. I przede wszystkim moralnie, ponieważ trudno było „przyzwyczaić się” do obcej ziemi i obyczajów. Mianowicie w swojej pierwszej parafii w Mieżyńcach w rejonie starosamborskim obwodu lwowskiego przez długi czas nie mógł zrozumieć, dlaczego do takiego pięknego dużego kościoła na Mszę w niedzielę przychodzi kilka osób, a w dni powszednie kościół jest pusty.

– Byłem bardzo zaskoczony – mówi duchowny. – Tak, na Ukrainie jest wielu wierzących, ale niestety nie wszyscy chodzą do świątyni. Jednakże, jak było 17 lat temu i jak jest teraz – nie do porównania... Zawsze i wszędzie dobrze mnie przyjmowano, ale na początku zawsze jest bardzo ciężko. I pomagali mi przyjaciele, których tam poznałem. Dopiero po sześciu miesiącach zdałem sobie sprawę, że moja służba nie powinna polegać na liczbie ludzi, którzy chodzą na Mszę, a na jakości. Jak będzie jakość, to tych ośmiu parafian, którzy mają być jak apostołowie opowiedzą innym. Zdałem sobie sprawę, że muszę dotrzeć do świadomości ludzi, którzy mają odszukać w sobie duchowość. Mam trzy ulubione miasta, jedno z których – Czerniowce.

Na pytanie, w jaki sposób życie księdza

Marka zaprowadziło go do Czerniowec, ksiądz opowiadał z uśmiechem i bardzo przyjemnie.

– Kiedy w Mieżyńcach dokonałem już wiele rzeczy, planowałem jeszcze kilka, do mnie przyjechał arcybiskup – kardynał Jaworski ze Lwowa, który przyjął mnie na Ukrainie i powiedział, że trzeba jechać do innego miasta. Tak więc drugą parafię otrzymałem w Medenyczach w rejonie drohobyckim, tam musiałem już poznać innych ludzi. Na początku byłem tam sam – nie było sióstr, które pomagałyby, innych kapłanów. Ale bardzo chciałem zaangażować do kościoła dzieci, dlatego przede wszystkim urządziłem dla nich specjalne pomieszczenie. Na początku ludzie byli zdumieni, mówili: „Mamy tak mało dzieci chodzących do kościoła...”, ale byłem pewien, że to tylko na początku. I się stało: na początku służby w Medenyczach pracowałem z ośmiorgiem dzieci, a już kiedy odjeżdżałem, na katechezę przychodziło siedemdziesiąt dwa...

W Medenyczach ksiądz Marek służył przez osiem lat – przeprowadził remont kościoła, poznał ludzi, przyzwyczał się do miasta i, według jego słów, już zaczął się cieszyć, że po długim spacerze pod górkę można trochę odpocząć, ale los przygotował mu jeszcze jedną próbę. – Do mnie ponownie przyjechał kardynał i powiedział, że trzeba iść dalej – z uśmiechem dzieli się wspomnieniami ksiądz Marek. – I muszę przyznać, że na początku tak naprawdę bardzo nie chciałem, ale arcybiskup dał mi miesiąc na zastanowienie się. Długo myślałem, konsultowałem się ze znajomymi, jeden z których powiedział mi, że człowiek musi się rozwijać, a dla rozwoju ludzkiego i duchowego potrzebny jest cel. Tak więc okazałem się w Czerniowcach...

Bukowiny, jak przyznał się ks. Marek, nie znał, mimo że był tu – przyjeżdżał odwiedzić ojca Piotra, który przez dłuższy okres służył w czerniowieckim kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Miasto i miejsca, które pokazał ks. Piotr, bardzo spodobały się księdzu, dlatego, kiedy już przyjechał tutaj służyć, przede wszystkim zainteresował się historią Czerniowiec i wyjaśnił ciekawe dla siebie rzeczy. Okazało się, że za czasów austriackich na Bukowinę przyjeżdżało dużo górali z miejsc, z których pochodzi ksiądz Marek.

– Czytając kościelną metrykę chrztów z zapisami, zobaczyłem wiele takich samych nazwisk, jak moje – Drożdżik, a także Drożdzyk, Drozd. Obecnie jest nawet jedna rodzina, która chodzi do naszego kościoła i ma dokładnie takie samo nazwisko. Nie wiem, czy mamy jakieś wspólne korzenie, ale to mnie bardzo zaskoczyło – śmiał się ksiądz.

W ciągu tych lat ks. Marek pokochał

Czerniowce, chociaż jeszcze niezbyt dobrze zna całe miasto. I zeznaje się, że w mieście, jego zdaniem, panuje jakaś szczególna atmosfera:

– Mam trzy ulubione miasta na Ukrainie – Lwów, Truskawiec i Czerniowce mające swoją niepowtarzalną aurę...

Bukowińczycy – szczególnie Ukraińcy. Nawet mieszkańcy Czerniowiec, według słów księdza Marka, różnią się od innych Ukraińców, a przede wszystkim – dzięki swojej tolerancji. – Od samego początku było mi tutaj łatwo, ponieważ Bukowińczycy wiedzą czy przynajmniej rozumieją język polski. A jeszcze w Czerniowcach wyczuwalna jest ludzka przyjaźń i szczere zainteresowanie wartościami duchowymi. Nawet we Lwowie, prawdopodobnie nie ma takiej uwagi do kościoła katolickiego. I to jest naprawdę miłe, ponieważ chcemy nie tylko coś zrobić dla swojej społeczności, ale także dla miasta, Bukowiny, Ukrainy. Kiedy, na przykład, prowadzimy zajęcia z dziećmi, chcemy, żeby przede wszystkim stały się dobrymi obywatelami kraju. Dlatego promujemy wartości, na podstawie których dzieci będą budowały nie tylko swoją przyszłość, ale także przyszłość Ukrainy – tłumaczy kapłan. – Nie zamykamy się w sobie i nie pracujemy tylko dla siebie. Kiedy był u nas Całun Turyński, byliśmy bardzo usatysfakcjonowani, że przychodziło do nas wielu ludzi różnych wyznań, którzy modlili się w naszym kościele. To jest nasze odkrycie dla wszystkich, ponieważ robiliśmy to z zamiarem nie tylko dla katolików – dla wszystkich chrześcijan kraju. I tak się cieszę, że w Czerniowcach jest taka przyjazna atmosfera, kiedy niezależnie od przynależności do tego lub innego patriarchatu ludzie się jednoczą. Ponieważ mieszkamy na jednej ziemi, słońce nie świeci osobno dla katolika, prawosławnego czy protestanty. Podobnie Bóg – jest jeden. I jestem pewien, że nadejdzie czas, kiedy w końcu się zjednoczymy. Niczego w swoim życiu nie żałuję słuchając księdza Marka, instynktownie podziwiam go. Zwłaszcza gdy zdaję sobie sprawę, że życie księdza katolika, który przy tym wszystkiego świadomie opuścił swój kraj rodzinny, żeby służyć ludziom z innego kraju, nie jest możliwe bez wyrzeczenia się życia świeckiego. I, jak Ojciec przyznał się, o niczym nie żałuje.

– Widziałem, jak wielu księży służy ludziom w Polsce. Księdza wybiera Bóg, a my jesteśmy odpowiedzialni za ten dar. Znałem wielu, którzy sami wybierali dla siebie taki los, i wszyscy później opuszczali służbę kapłańską. Dlatego podstawową rzeczą dla kapłana powinno być pragnienie służyć ludziom i Bogu. Nie mamy rodziny, nasza rodzina to ludzie. Widziałem, jak inni duchowni bezinteresownie i całkowicie oddają im siebie. Tak więc, mając taki przykład, bardzo chciałem zrobić to samo. Służba Bogu polega na tym, żeby pracować z ludźmi. Zwłaszcza z tymi, którzy są daleko od Boga i którzy Go szukają. Trzeba im wskazać drogę do Niego, żeby każdy w sercu miał odbitek twarzy Pana, który widzimy na Całunie Turyńskim oraz według którego można byłoby zobaczyć, że to człowiek wierzący, – przekonuje ks. Marek.

Na pytanie, jeśli nagle trzeba będzie opuścić również Czerniowce, żeby służyć w innym miejscu lub wrócić do Polski – co wybierze, ksiądz odpowiedział uczciwie i szczerze:

– Raz w miesiącu jestem obowiązkowo w domu i spotykam się z arcybiskupem, który kiedyś zapytał mnie, kiedy mam zamiar wrócić do Polski. Nie wiedziałem, co mam mu na to odpowiedzieć. Ale następnie, po zastanowieniu, zdecydowałem, że chcę zostać w Czerniowcach przynajmniej do 200-lecia konsekracji naszego kościoła... Dlatego właśnie tak powiedziałem arcybiskupowi, że jeśli Bóg pozwoli i zdrowie, chcę być tutaj do tego czasu, a później – zobaczymy... Wszystkiego najlepszego życzę Czerniowcom, mieszkańcom Czerniowiec i wszystkim mieszkańcom Bukowiny!

Adela STASZKIEWICZ.

Nie wszyscy uczestnicy "nocy poezji w Pleszy" stali do zdjęcia.

Alicja Kochanowa – Prezes Stowarzyszenia Kultury Ukraińskiej «Czerwona Kałyna» i wiceprezes Stowarzyszenia Kultury Polskiej «Jasna Góra» w Tyraspolu – śpiewała starą polską piosenkę, którą śpiewała jeszcze jej babcia Justyna Jabłońska, a następnie podziękowała panu Markowi i innym członkom stowarzyszenia za pomoc w budowie i wyposażeniu Domu Polskiego w naddniestrzowskiej wsi Raszków. Pani Alicja przedstawiła swojego rodaka Edwarda Ditkowskiego i jego córkę Krysię, oni zaś zaśpiewali duetem własne piosenki w języku rosyjskim, polskim i ukraińskim. Bardzo wzruszyły zwrotki «...kiedy dusza z bólu szlocha, przytul się do serca Maryi».

Marek Pantula zaprezentował publiczności książkę Bolka Majerika «Śpiew Wilka». Rankiem uczestnicy festiwalu mieli spacer do skały Jastrzebia i mogli «zsynchronizować» poetyckie słowa Bolka z jego rzeźbą. Pan Mieczysław Malawski, biorąc pod uwagę rzeźby Bolka, powiedział, że jego wiersze i kawałki drewna są tak imponujące i nieoczekiwane jak ta skała.

Poetycką nocą brzmiały i inne wiersze, pieśni bardów, utwory instrumentalne, toczyły się dyskusje o niedopowiedzeniach i mistyczności w poezji. A kulminacją występów

Polska Rumunia, gdzie zbierają się «wariaci»

Rzeźby Bolka Majerika, które zdobią okolice Pleszy.

POD KONIEC CZERWCA na wsiach rumuńskich Pojana Mikuli, Plesza, Kaczika i Nowy Sołonec odbył się Festiwal talentów «Spotkanie kultur», w którym wzięli udział artyści amatorzy z Polski, Białorusi, Litwy, Mołdawii, Naddniestrza, Ukrainy i Rumunii. Projekt ten realizowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP oraz Stowarzyszenia «Odra Niemen» we Wrocławiu.

W dniu, kiedy festiwal rozpoczął się w Pojana Mikuli, trwał odpust. Miejskowy kościół rzymskokatolicki, który, do rzeczy mówiąc, pierwszy w świecie został nazwany imieniem Jana Pawła II, obchodził święto Najświętszego Serca Pana Jezusa. Polacy przybyli do wsi z okolicy, wszyscy w strojach ludowych, chociaż nieco stylizowanych na rumuński wzór. Dla nich spotkanie ze swoimi rodakami było bardzo ciekawe. Pani Helena Kurudz, na przykład, opowiedziała gościom, że mieszka w majątku swojego pradziadka. Niektórzy dalsi krewni po wojnie wyjechali do Polski, ale jej rodzina i ona sama nigdy nie opuszczała Pojana Mikuli. Kiedy zauważyła, że nagrywa jej mowę dziennikarka z Radio Rzeszów Anna Lesniewska, nieśmieliła się i powiedziała, że niech lepiej dalej opowiada jej sąsiadka Basia Weseluwka. Stosunkowo młoda kobieta z chęcią przejęła inicjatywę. Ze smutkiem w głosie powiedziała o tym, że na wsi mieszkają głównie ludzie starsi, młodzież zaś wyjeżdża do pracy w Radowce lub jeszcze dalej. Wieś Jednak nie podołała na będącą w zaniku. Wraz ze starymi domami są też ładne, nowe, jednak nie dwu-trzypiętrowe, jak w Czerniowcach, ale dość nowoczesne, ze wszystkimi udogodnieniami.

– To nasze dzieci się starają, – podtrzymuje rozmowę pani Adelia, kolejna mieszkanka Pojana, – bo od takiego piękna, jak tutaj mamy, nikt nie odważy się pojechać.

W rzeczywistości ta karpacka wieś to górski klejnot na brzegach rzeki Dereluj, tak cieniutka i malutka teraz, ale w złą pogodę może przynieść mieszkańcom wsi wiele cierpienia. Na przykład, kilka lat temu powódź zburzyła most łączący wieś z «wielkim światem» i samochody

musiały objeżdżać to miejsce, ale we wsi drogi są bardzo dobre, zwłaszcza w porównaniu z drogami na ukraińskich wsiach, nawet na przedmieściach. Domy tutaj, zarówno jak we wszystkich okolicznych wioskach, zatopione są w róże. Nic zatem dziwnego, iż pan Marek Pantula, który stoi na czele Stowarzyszenia Pomocy Inwalidom w Przemyślu, wybrał tę południowopolską wieś dla «Spotkania wielu kultur». Już od 12 lat zaprasza tu utalentowanych ludzi z różnych krajów. Nazywa siebie i ich żartobliwie «wariatami zakochanymi w górach i lesie, poezji i pieśni»...

Tym razem wśród uczestników byli artyści i poeci, rzeźbiarze i muzycy, dziennikarze, lekarze, alpiniści i kelnerzy. Łączy ich miłość do języka ojczystego, ponieważ wszyscy są Polakami, którzy mieszkają na kaprys losu poza granicami Polski.

W NAJWIĘKSZEJ POLSKIEJ WSI Nowy Sołonec odbył się wielki wieczór spotkań. Mieszkańców i turystów przywitał poseł Stowarzyszenia Polonii w rumuńskim parlamencie, pan Harvazi Longor.

– Każdy Polak powinien wiedzieć, że ma rodaka w innym kraju. Im więcej osób będzie się spotykać na takich imprezach, tym bardziej efektywna będzie dyplomacja ludowa, która jednocy ludzi. Zwłaszcza nasza Bukowina w tym sensie jest przykładem dla Europy, – powiedział poseł.

Potem zastąpił miejscowy zespół folklorystyczny «Sołonzanka» w reżyserii pani Anny Zielonki. Licealiści-szlachta w strojach ludowych zaczęli występ tradycyjnym polonezem, a dalej był krakowiak, czadetskie tańce i pieśni guralskie. Widownia śpiewała i tańczyła wraz z młodymi artystami. W Domu Polskim zostały przedstawione prace sztuki malarskiej. Na przykład, rzeźbiarz z Przemyśla Tomasz Bilański zaprezentował katalog swoich prac i ich reprodukcje. Artystka i nauczycielka z Gdańska Anna Szpadzińska-Koss wystawiła obrazy graficzne pod tytułem «Wiatr iluzji». Grzegorz Czarapowicz z Białorusi podziwiał wszystkich fantastycznymi figurkami z ceramiki. Przyciągały uwagę rzeźby Eugeniusza Zielonki, malarstwo szkieł architektki z Mołdawii Marysi

Klipy i bardzo interesujące pejzaże wykładowcy Lwowskiej Akademii Narodowej Sztuk Pięknych, członka Związku Polskich Artystów Plastyków we Lwowie Mieczysława Malańskiego.

WŚRÓD RÓŻNYCH IMPREZ Integracyjnych – koncertów, warsztatów, ciekawych wycieczek najbardziej zapada w pamięci «Noc Poezji w Pleszewie». Niezapominany przez otwarcie «bramy» lirycznego słowa Marek Pantula bardzo wzruszająco opowiadał o «Bukowinie Enklawie wartości»:

– Pozwolę sobie rozpocząć nasze rozważania od postawienia podstawowego pytania: dlaczego Bukowina Rumuńska? Otóż, aby nasi rodacy, żyjący od prawie 200 lat z dala od swojej ojczyzny na Bukowinie Rumuńskiej, utwierdzili mnie w przekonaniu, że istnieje taka wartość jak patriotyzm i wzajemny szacunek wobec innych kultur. Polacy z Bukowiny nie tylko podtrzymują mowę polską, wiarę, tradycję, wartości chrześcijańskie, ale przede wszystkim żyją tymi wartościami na co dzień. Podczas gdy byłem na Bukowinie po raz pierwszy, doświadczyłem niespotykanego dotąd ciepła i serdeczności ze strony Polaków i Rumunów, pomyślałem sobie, że muszę tu jeszcze wrócić, by nie tylko skorzystać z owej skarbnicy wartości, jaką jest Bukowina, ale ofiarować naszym rodakom wartości za którymi tęsknią w swym sercu i duszy... Piękno Polskich wsi na Bukowinie jest pięknem tylko dla tych, którzy zatrzymują się w czasie i są w stanie wnikać w życie ludzi zamieszkujących te ciche, spokojne tereny. Kto nie podda się temu procesowi, ten przejdzie przez Bukowinę jako intruz, obcy człowiek polskiemu domostwu. Zasmucający jest fakt, że nasi rodacy mieszkający w Pleszy powiadają, iż tak mało Polaków dociera do naszej wioski i nie odwiedzają naszych domostw.

A przecież to tu w wysoko położonej Pleszy, gdzie sięga się chmur, odczuć można spokój nieba i ujrzeć pracowite słońce chylące się ku zachodowi, niosące ze sobą nieskończoną pieśń cichych barw i pocieszenia naszego istnienia.

Reprezentując każdego poetę lub recytatora z Białorusi, Litwy, Ukrainy, Mołdawii, Naddniestrza i Rumunii, Marek Pantula wspominał krótko o Polonii niektórych krawędzi.

w Pleszy był występ trio «Róża» z Uniwersytetu Narodowego im. Fedkowycza w Czerniowcach, trzy piękne dziewczyny Olga Karuszczak, Mariana Ukrainiec i ich nauczycielka Inna Mokrohuz. Wykonywane przez nie pieśni ludowe w rumuńskim i ukraińskim językach, a zwłaszcza po polsku «Matka Maryja» spowodowały rozczerzenie i nawet wywołały łzy. Grażyna Zabarauskajta, przedstawicielka Centrum Kultury Polskiej w Solecznikach (Litwa), i Teresa Sobol z Iwieniec (Białoruś) szczerze, z entuzjazmem powitały naszą trójkę, a nawet zapisały słowa polskich piosenek wykonywanych przez dziewczęta.

Pocieszyła obecnych też Nela Szympanka ze wsi Słobidka-Rachniwska rejonu dunajewskiego obwodu chmielnickiego. Ona recytowała «Pieśń Konfederatów Barskich» Juliusza Słowackiego, a jej koleżanka Natalia Sochatiuk czytała «Poświęcenie Markiewicza» Tarasa Szewczenki.

NA ZAKOŃCZENIE «NOCY» prezes stowarzyszenia «Odra Niemen» z Wrocławia pani Ilona Hosiewska serdecznie przywitała wszystkich «wariatów polskich którzy nie mogą siedzieć w domu i przyciągają ich góry i los rodaków». Zaprezentowała także książkę Mateusza Pieniążka «Mołdawskie wiersze», która była wynikiem jego podróży do Naddniestrza. Poeta opisuje Dniestr jak samą historię, która «unoszą się swobodnie». Jego poezja została opublikowana w trzech językach – polskim, mołdawskim i rumuńskim.

Krótko mówiąc, festiwal udał się skutecznie, nie tylko zasługując na uznanie, Polaków «kresowian», lecz też powinien służyć przykładem dla innych kultur etnicznych.

W końcu chciałabym podzielić się swoimi doświadczeniami, na które nie spodziewałam się idąc na festiwal. Na wsi Kaczika zwiedziłam kościół pw. św. Anny, do którego moja babcia chodziła jeszcze przed I wojną światową. To było nie mniej niż sto lat temu, a teraz udało mi się tam dotrzeć. Jakie uczucia wypełniały mnie, trudno powiedzieć, lecz właśnie dla tych momentów życie ma sens.

Antonina TARASOWA.

Czerniowce – Pojana Mikuli – Plesza – Kaczika – Nowy Sołonec – Czerniowce.

Tańczący zespół "Sołonzanka."

На площі Свободи в Коніні розгорнули прапор України

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР на підтримку нашої країни розгорнули чернівецькі діти на площі Свободи польського міста-побратима Коніна. Участь в акції взяв заступник мера Коніна Славомір Лорек.

Юні чернівчани поділилися із заступником мера своїми першими враженнями від знайомства з Польщею та розповіли про свої плани на відпочинок у Міжнародному дитячому екологічно-кліматичному таборі в містечку Поберово на березі Балтійського моря.

У таборі діти перебували до 17 липня. Там вони ознайомилися з особливостями культури та життя своїх ровесників у Польщі, в інших європейських державах, а також презентували українські та буковинські традиції.

Картини, що зазирають у криниці поезії

Чернівці виставками не здивуєш, але така, без сумніву, завітала у наш край вперше. Художниця з Берліна Хельга фон Льовеніх привезла картини-зустрічі з поезіями Зельми Меєрбаум-Айзінгер, а експозицію назвала рядком з вірша поетеси «Я хочу небо на руки взяти». Ніжні акварелі, доповнені поетичними строфами, привернули увагу чернівецьких поціновувачів мистецтва. Вони подовгу стояли біля кожної – чи то звіряючи текст вірша з малюнком, чи вдивлялися у картину, декламуючи про себе ліричні рядки. Адже водночас читати вірш і бачити його втілення пензлем художника дещо незвично, але так цікаво.

У вступному слові при відкритті виставки професор ЧНУ Петро Рихло подякував гості за такий своєрідний інтерес до творчості буковинської поетеси, яка юною померла у трудовому таборі в Трансїстрії, залишивши нам всього один зошит неперевершених німецькомовних ліричних віршів. Сьогодні

вони вже не раз видані й перевидані в Німеччині, Ізраїлі й Україні. Петро Васильович нагадав, що стародавні греки вважали малярство німою поезією, а поезію – «ославленим малярством». Фрау Хельга представила поезію Зельми як живопис не лише у витончених акварелях, а й у триптиху «Юність», «Мрія», «Смерть».

А в сусідній залі експонувалася ще одна її виставка «Пізнiше на сім троянд шумить джерело». Це вже рядок з вірша Пауля Целана. Хельга фон Льовеніх віднайшла у ви-

датних німецькомовних поетів Буковини щемну тему, якої вони кожен по-своєму торкалися у своїх віршах. «...Я п'ю спогади, нахилившись над небом» – так про улюблену криницю згадувала Роза Ауслендер. До мотивів рідних джерел зверталася не лише вона, про криниці писали і Георг Дроздовський, і Пауль Целан, і Альфред Маргул-Шпербер. Усі вони змушені були свого часу покинути Буковину і на чужині, зазираючи собі в душу, ніби бачили те дно криниці, яке зберегло глибину почуттів і пам'ять про рідні місця. Криниця – то могутній філософський образ, і його по-різному в своєрідній мистецькій манері, але однаково талановито відтворила фрау Хельга. Її картини – то діалог із ліричними героями буковинських поетів.

Анна ВЛАДКО.

◆ PRZEPISY

Chłodnik litewski

SKŁADNIKI: *peczek botwinki, 1 świeży ogórek wąż, 3-4 spore ogórki małosolne, peczek rzodkiewek, peczek koperku, 1 litr kefiru, 2 duże kubki jogurtu naturalnego, 1 drobiowa kostka rosółowa, sól, pieprz, 8 jaj.*

PRZYGOTOWANIE: Wszystkie warzywa dokładnie myjemy. Umytą botwinę drobno kroimy, wkładamy do garnka i zalewamy wodą, tak aby wszystkie części były lekko zanurzone. Do garnka dodajemy kostkę rosółową i gotujemy na małym ogniu, aż buraczki staną się miękkie (ok. 20 min). Tak przygotowaną botwinę wraz z wywarem odstawiamy do wystygnięcia.

Jajka gotujemy na twardo. Świeży ogórek obieramy i ścieramy na tarce o grubych oczkach. Umyte rzodkiewki i ogórki małosolne również ścieramy.

Koper drobno siekamy. Można zostawić kilka całych gałązek do dekoracji.

Do ugotowanej botwinki dodajemy starte warzywa, kefir, jogurt i posiekany koper.

Wszystko dokładnie mieszamy i doprawiamy do smaku solą i pieprzem.

U g o t o w a n e wcześniej i ostudzone jajka obieramy i kroimy w ćwiartki. Część z nich dodajemy do gotowego chłodnika. Kilka ćwiartek można zostawić do dekoracji.

Tak przygotowaną zupę schładzamy. Chłodnik będzie się ładnie prezentował, gdy udekorujemy go ćwiartkami z jajek oraz gałązkami świeżego koperku.

SMACZNEGO!

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2014 r.”

GAZETA POLSKA
Bukowiny

«Газета польська Буковини»
Реєстр. св-во серія ЧП №346-26р

Засновник:
Чернівецьке обласне Товариство
польської культури
ім. А.Міцкевича

Wydawca:
Redakcja czasopisma
«Bukowina».

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договiрна.

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt.

Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Anna KYSELYCZUK
Maria MALICKA
Michał HRYZIUK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Українська 22 p. 22.
Адреса редакції: 58000 м.Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Ostap Nożak,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.